

DZIENNIK ŁÓDZKI

Rok XXI Łódź, czwartek 10 marca 1966 roku Nr 59 (5986)

U Thant zaniepokojony rozszerzaniem wojny w Wietnamie

Sekretarz generalny ONZ, U Thant, wyraził w środę zaniepokojenie z powodu rozszerzania się wojny wietnamskiej.

U Thant wypowiedział się za przerwanie nalotów na DRW, osłabieniem walk w południowym Wietnamie oraz za udziałem powstańców w rokowaniach.

Poglądy U Thanta przedstawił jego rzecznik.

Zapytany, czy U Thant zamierza wypowiedzieć się na temat ostatniego wzrostu liczby nalotów USA na Wietnam północny, rzecznik — jak donosi Agencja Associated Press — odparł, iż upoważniono go do złożenia następującego oświadczenia:

„Sekretarz generalny jest

głęboko zaniepokojony eskalacją walk w Wietnamie, rosnącymi ofiarami ludzkimi i zniszczeniami w tym kraju. Uważa on, że jakiegokolwiek posunięcia, zmierzające do przybliżenia obu stron do rokowań, muszą obejmować:

- 1) przerwanie nalotów bombowych na Wietnam północny,
- 2) poważne ograniczenie przez wszystkie strony wszelkich akcji zbrojnych w południowym Wietnamie,
- 3) udział Narodowego Frontu Wyzwolenia w każdym rozwiązaniu pokojowym”.

Korespondent Agencji Associated Press, powołując się na dobrze poinformowane źródła w Pentagonie, donosi, iż lotnicy amerykańscy walczący w Wietnamie otrzymali zezwolenie na ściganie samolotów bojowych DRW w obszarze powietrznym nad miastem Hanoi i portem Hajfong.

Dotychczasowe rozkazy Ministerstwa Obrony USA nie zezwalały lotnikom amerykańskim na ściganie samolotów DRW na obszarze powietrznym nad Hanoi i Hajfongiem.

Dalszy wzrost oszczędności w PKO

Wkłady pieniężne ludności w PKO osiągnęły na koniec lutego br. 46 mld 834 mln zł, w tym na książeczkach oszczędnościowych — 44 mld 442 mln zł, a na rachunkach bieżących i rozliczeniowych — 2 mld 392 mln zł.

W lutym wkłady oszczędnościowe zwiększyły się o 830 mln zł, a łącznie w styczniu i lutym br. — o 2 mld 186 mln zł.

Liczba książeczek oszczędnościowych wzrosła od początku br. o 276 tys. szt.

Rząd Indii opanował sytuację żywnościową

Sytuacja żywnościowa była przedmiotem kilku wypowiedzi ministra rolnictwa i wyżywienia, Subramaniam, złożonych w obu izbach parlamentu. Subramaniam zapewnił, że rząd posiada już w tej chwili tak dużą rezerwę zboża by nie dopuścić do głodu, nawet w najtrudniejszych monsunowych miesiącach.

Subramaniam poinformował, że można już uznać za zapewniony import zboża w wysokości około 10 mln ton i że poprzez „sklepy ucześciwych cen”, rozprawiono w lutym z zaprzeczenia centralnego 800 tys. ton zboża. W marcu ilość ta wzrosła do 900 tys. ton, a w kwietniu do 1 mln ton.

Premiera „Faraona”

W środę odbył się w Warszawie pokaz prasowy „Faraona”.

— Od dawna frapował mnie główny problem zawarty w książce Prusa — powiedział dziennikarzom reż. Jerzy Kawalerowicz. — Problem, który w naszych czasach nie utracił nic ze swej aktualności.

Niezwykle ważną rolę w filmie odgrywa kolor. Zdjęcia utrzymane są w pastelowych barwach, wyeliminowano niemal całkowicie jaskrawsze odcienie. Poprzez odpowiedni dobór kolorów chcieliśmy — stwierdził reżyser — oddać patynę czasu, ukazać Egipt jako państwo, którego potęga zaczęła wyraźnie słabnąć.

Staraliśmy się — powiedział J. Kawalerowicz — nadać filmowi szczególny rytm. Inaczej przecież zachowywali się i mówili ludzie w tamtej epoce. Stąd też pewna celebracja w mowie, ruchach i zachowaniu bohaterów.

Zołnierze z ochotniczego oddziału Armii Ludowej w prowincji Nam Ha podczas ćwiczeń na rzece. CAF — Vietnam News Agency

Maleją nakłady na oczyszczalnie ścieków

2 miliardy zł rocznie kosztuje gospodarke zanieczyszczanie wód

Sejmowa Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi, obradująca pod przewodnictwem pos. Andrzeja Benesa (SD), zapoznana się z realizacją ustawy „Prawo wodne”. Szczególną uwagę zwrócono na problemy ochrony wód przed zanieczyszczeniami.

W ubiegłym roku ukarano winnych zanieczyszczeń na kwotę ponad 7 mln zł. W rezultacie nastąpiło w ostatnich latach zahamowanie wzrostu zanieczyszczeń wód. Niemniej, straty ponoszone przez przemysł z powodu złej jakości wody szacuje się na ok. 1-2 mld zł rocznie. W bieżącej 5-letce zapotrzebowanie na oczyszczalnie ścieków zostanie zaspokojone zaledwie w około 70 proc. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest to, że maleją nakłady na budowę oczyszczalni w gospodarce komunalnej.

Projekt europejskiego „omnibusu powietrznego”

W bońskim ministerstwie gospodarki rozpoczęły się w środę rokowania między przedstawicielami rządów NRF, W. Brytanii i Francji w sprawie wspólnego projektu budowy europejskiego „samolotu-autobusu”.

Ten „omnibus powietrzny” przewozić ma co najmniej 200 pasażerów i ma być wyposażony w napęd odrzutowy. Przewidywana szybkość podróży tego samolotu, który ma obsługiwać trasy o długości do 2 tys. kilometrów, sięgać będzie 800 do 900 km na godz.

Zarówno w koreferacie pos. Kazimierza Kopeckiego (bezp.), jak i w wystąpieniach posłów wskazywano na daleko niewystarczające w stosunku do potrzeb — tempo wzrostu nakładów inwestycyjnych związanych z ochroną wód. Rozważano także skuteczność kar za zanieczyszczanie wód, postulowano nagradzanie zakładów prowadzących prawidłową gospodarkę wodną.

Ambasador Polski opuścił Albanie

Do Warszawy powrócił ambasador PRL w Tiranie Stanisław Rogulski. Wyjazd amb. Rogulskiego z Tirany nastąpił w wyniku podjętych wobec niego przez stronę albańską arbitralnych i nieuzasadnionych kroków.

Pretekstem, mającym na celu uzasadnienie tych kroków było uznanie przez rząd PRL w dniu 23 lutego br. ambasadora LRA w Warszawie za osobę non grata z uwagi na działalność ambasady albańskiej, niezgodną z przyjętymi normami i zwyczajami międzynarodowymi.

Łatwiej budować domy niż je lynkować...

Oprócz domów nowo budowanych, trzeba otynkować ponad 8 mln m kw. gółych murów z lat ubiegłych. Planuje się, że zadanie to będzie wykonane dopiero w końcu bieżącej 5-letki.

Należy tu przypomnieć, że wyznaczono już kilka terminów na zlikwidowanie w gółności w tej dziedzinie i zadanie nie zostało dotrzymane.

Uchwała KERM z 1958 r. zobowiązywała do pokrycia tynkami wszystkich budynków do końca 1967 r. Powierzchnie murów bez elewacji określono wówczas na 11,7 mln m kw. Do końca 1964 r. otynkowano 9,8 mln m kw. Niestety, przeprowadzona wtedy inwentaryzacja wykazała, że brak elewacji na 10 mln m kw. powierzchni ścian, gdyż co roku narastały zaległości.

Rok temu na naradzie w KC PZPR poświęconej budownictwu, podkreślano konieczność usunięcia tych zaległości (wynoszących już ok. 15 mln m kw.) oraz surowego przestrzegania przez inwestorów zasady, że każdy dom oddawany do użytku musi mieć elewację.

Próbnny rejs M/S „Łódź”

(Radiotelefonem od specjalnego wysłannika)

Od dwóch dni jesteśmy już w morzu. 6-tysięcznik M/S „Łódź” wziął na swój pokład wielu inżynierów z Centralnego Ośrodka Konstrukcyjno-Badawczego i stoczniowców ze Stoczni im. Adolfa Warskiego i wyruszył w swój próbnny rejs po Bałtyku w przeddzień po północy.

O godzinie 0.50 podniesiono trap, a w kilka minut później po rzuconiu cum dziobowych i rufowych holowników „Mściwoj” i „Olga” odciągnęły statek od nabrzeża Odra. O godz. 6 rano M/S „Łódź” minął główki falochronu w Swinoujściu.

Na statku, który prowadzi obecnie specjalna załoga stoczniowa pod dowództwem kpt. Aleksandra Hermana przebywają również liczne ekipy specjalistów, a m. in. ze Stoczni i Polskiej Żeglugi Morskiej, którzy dokonują oceny pracy poszczególnych urządzeń na statku, czuwają nad przebiegiem i sprawnością prób itp.

Do tej pory w tym nader pracowitym dla statku i załogi rejsie dokonano już całego szeregu prób pracy poszczególnych urządzeń radionawigacyjnych, a obecnie trwa tzw. „reżim” silnika, polegający na wielogodzinnej pracy silnika głównego na różnych obrotach i obciążeniu. Na „Łódzi” znajduje się również przyszły kapitan statku Jerzy Pański, który obecnie dowodzi two po przekazaniu statku armatorowi.

(C) Dalszy ciąg na str. 2

Austria Klaus ponownie tworzy rząd

Prezydent Austrii Franz Jona powierzył w środę Josefowi Klausowi misję sformowania nowego rządu austriackiego. Josef Klaus, który był kanclerzem w poprzednim rządzie austriackim, jest przywódcą Austriackiej Partii Ludowej (ÖVP). Partia ta — jak wiadomo — uzyskała większość głosów w wyborach parlamentarnych, które odbyły się 6 marca br.

Fidel Castro interweniuje na rzecz zamachowców

W drugim dniu procesu Rolando Cubelasa — byłego majora armii rewolucyjnej i byłego przewodniczącego federacji studentów uniwersytetu w Hawanie — oraz grupy kontrrewolucjonistów przygotowujących zamach na życie Fidela Castro, we wtorek wieczorem po wystąpieniach świadków, których zeznania w pełni udowodniły winę oskarżonych — prokurator, major Jorge Serguera odczytał list przesłany przez premiera Fidela Castro. Premier prosił prokuratora, aby nie domagał się kary śmierci dla Cubelasa i kilku innych spiskowców.

Premier podkreślał w swym

liście, że wydanie kary śmierci na trzech lub czterech oskarżonych niczego nie przyniesie. Należy zwalczyć przyczyny, które doprowadziły do tego, że ludzie którzy uczestniczyli w dawnych walkach rewolucyjnych, przekształcili się we wrogów rewolucji.

Prokurator uzgodnił list Fidela Castro i żądał kary 30 lat więzienia dla głównych czterech oskarżonych, 10 lat więzienia dla Juana Alsiniego — oskarżonego o udzielenie pomocy spiskowcom i pozostawił do decyzji trybunału kary dla dwóch pozostałych oskarżonych. (Dla wszystkich trzech oskarżonych o udzielenie pomocy spiskowcom prokurator żądał uprzednio kary 30 lat więzienia.)

Indonezja

Demonstracje antyrządowe nastoletków

Pik Untung, były dowódca straży przybocznej prezydenta Sukarno, postawiony został przed specjalnym trybunał wojenski w Dżakarcie pod zarzutem kierowania nieudanym przewrotem październikowym w Indonezji. Prokurator zażądał kary śmierci.

Na zdjęciu: dwaj uzbrojeni policjanci prowadzą pik Untunga na przesłuchanie przed trybunałem wojskowym. CAF — Photofax

Agencje zachodnie donoszą z Dżakarty, że w stolicy Indonezji trwają nadal demonstracje młodzieży szkolnej.

Liczne grupy młodzieży napadły w środę na siedzibę Agencji Nowych Chin i częściowo spaliły dach tego budynku. Szkoły wyrządzone w gmachu MSZ są tak duże, że ministerstwo będzie zamknęło do końca marca.

W związku z trwającymi już od 11 dni antyrządowymi demonstracjami młodzieży, prezydent Sukarno zwołał na sobotę do swego pałacu letniego w Bogorze naradę komendantów wojskowych.

W środę wczesnym rankiem wojsko wzniosło zapory z drutu kolczastego na ulicach prowadzących do kilku ministerstw. Nastąpiło to po wtorkowej demonstracji, jaka odbyła się przed gmachem Ministerstwa Spraw Zagranicznych opanowanym później przez studentów. Na kilku ulicach wstrzymano ruch kołowy. Gmachu Ministerstwa Spraw Zagranicznych strzegą m. in. 3 żołnierze.

Nowy „szczyt” neutralny?

Korespondent Reutera donosi z Kairu, że prezydent ZRA Naser i prezydent Jugosławii Tito, zamierzają wystąpić z apelem o zwołanie w Kairze w końcu bieżącego miesiąca nowej konferencji na szczycie krajów niezaangażowanych.

Jakoś(ć) to będzie

„Złote ręce” i... kiepskie buty

W dalszym ciągu nadchodzą listy — wypowiedzi w naszym konkursie, poświęconym jakości i nowoczesności produkcji przemysłu lekkiego. Przypominamy, że konkurs trwa; listy przysyłać prosimy na adres redakcji „Dziennika Łódzkiego” (Piotrkowska 96) z dopiskiem: „Jakoś(ć) to będzie”.

Dziś oddajemy głos Jerzemu Cholewie z Łodzi (ul. Przemysłowa 18 b), który m. in. pisze:

„NICJATYWA zorganizowania tego rodzaju konkursu spotkała się z gorącą aprobatą całego społeczeństwa, które z jednej strony daje niemały wkład w podnoszenie poziomu jakości i nowoczesności produkcji — jako producentów, z drugiej zaś — jako konsumentów — pragnie za swoje pieniądze otrzymać wyroby nowoczesne i wysokiej klasy”.

Po tym wstępie nasz kolejny dyskutant przechodzi

do konkretów, wskazując na drogi, zdaniem jego, prowadzące do podniesienia jakości i użyteczności obuwia.

„Proces produkcji obuwia — pisze — jest bardzo złożony; przy jednej taśmie produkcyjnej składa się z kilkudziesięciu czynności maszynowych i ręcznych, w których (mimo automatyzacji) największą rolę odgrywają „złote ręce” pracownika.

Wystarczy jeden brakorób lub niewykwalifikowany pra (A) Dalszy ciąg na str. 2

Statystyka — i nie tylko statystyka — jest pocieszająca. Od lat notujemy stały, choć powolny wzrost poziomu wykształcenia pracowników administracji (dla porządku: ostatnio zaznaczył się drobny spadek pracowników z wyższym wykształceniem). Podniósł się poziom przygotowania zawodowego, na co złożył się rozgłoszony system kursów z zakresu KPA i poszczególnych zakresów prawnych, administrowanych przez „ludzi z biurka”. Wzrosło ich doświadczenie, a coraz częstsze uznanie zasługuje to, co nazwać można poziomem kwalifikacji społecznych.

Ale z drugiej strony zahamowana przejściowo po r. 1958 płynność kadr administracyjnych daje o sobie coraz dotkliwiej znać. Charakterystyczne jest przy tym, że urzędnicy z administracji sterują nie tyle czynnikami finansowymi, ile to, że takie zalety pracownika jak operatywność, rzetelność, inicjatywa znajdują „gdzie indziej” większe pole do popisu niż w sztywnym schemacie urzędniczych szczebelków.

PRZECIWI BIUROKRACJI

Jeżeli zaś na pracę urzędu administracyjnego spojrzeć od zewnątrz, tzn. od strony petenta, to nierzadko zdawać się może, że w klimacie, w jakim zainteresowane strony się tu spotykają, górę bierze negatywne stanowisko urzędnika. Zza biurka czy zza okienka łatwiej jest wydać decyzję odmowną niż pozytywną.

Zawód: urzędnik administracji

Jedną z przyczyn składających się na ten stan rzeczy jest większa waga, jaką kontrola zewnętrzna przywiązuje do decyzji pozytywnych. A dekrety „załatwiono odmownie” często budzi mniejsze zainteresowanie. I tu tkwią źródła trudności, jakie napotykamy w walce z biurokracją. Toteż ustabilizowanie pozycji urzędnika administracji przez skonkretyzowanie zarówno jego praw jak i ciężarów na nim obowiązków, szczegółowe określenie jego odpowiedzialności, mogłoby się stać czynnikiem skutecznie biurokracji przeciwdziałającym.

UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Nie, nie mam tu na myśli pragmatyki urzędniczej dawnego typu. Bo nie elementy niesuwalności i dodatków za wysługę lat wysuwają się w naszych warunkach na plan pierwszy. Urzędnicza karta praw i obowiązków powinna dziś przede wszystkim jasno określać zawodowe miejsce urzędnika administracji terenowej w społeczeństwie i jego funkcje urzędowo-społeczne. Powinna stanowić trwały bodziec wiążący go ze specyficznym zakładem pracy, jakim jest urząd wykonujący funkcje gospodarza powierzonych terenów.

Opracowanie takiej karty nie jest zadaniem prostym. Musi ona wychodzić — w sensie społecznym — o wiele dalej poza treść popularnych kart górnik czy stocznio-wca, czy nawet ustawy o zawodzie nauczycielskim. Wydaje się, że trzeba w niej znaleźć miejsce na sprężowanie — równoległe z uprawnieniami — urzędniczej odpowiedzialności za podjętą decyzję. Za każdą decyzję, w której urzędnik rozstrzyga o sprawie obywatela, za decyzję „na TAK” i za decyzję „na NIE”. Wydaje się, że karta powinna zawierać, obok systematyzacji urzędniczych praw, możliwie konkretne określenie odpowiedzialności za biurokrację. Za biurokratyczną metodę czy formę urzędniczego działania, za asekurantwo i psychotechnikę...

OD BODZCA DO DYSKUSJI

Ale trudne jest nie tylko opracowanie urzędniczej karty, nie mniej trudne będzie wprowadzenie jej w życie. I dlatego nie sądzę, aby jej ustanowienie miało być równocześnie nadaniem karty wszystkim urzędnikom

administracji terenowej czy państwowej, których ta data zastanie za biurkami.

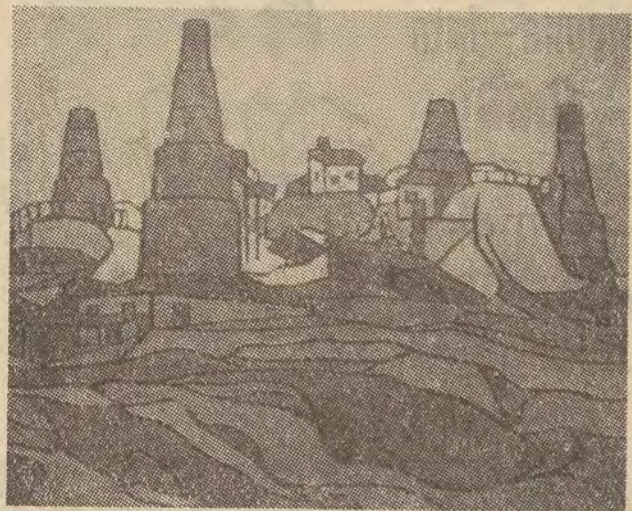
Nadanie karty powinno być miarą zasług. A dla młodszych — celem i bodźcem. Do rozważania pozostają więc ewentualności rozpoczęcia nadawania karty od wyższych grup pracowników koncepcyjnych i wyposażonych w prawo decyzji, od powiązania jej z odpowiedzialnym egzaminem, od uzależnienia tego nadania, od czasu pracy w administracji w powiązaniu z wykształceniem i opinią służbową.

A generalnie karta urzędnicza stanowić będzie — poprzez utrwalanie autorytetu urzędnika administracji — nie tylko jedną z dróg podnoszenia poziomu pracy aparatu administracji, ale i trwałą metodę wiązania tego aparatu ze społeczeństwem.

Jak nam wiadomo, Związek Zawodowy Pracowników Państwowych i Społecznych rozpoczął już pracę nad przygotowaniem projektu aktu prawnego, regulującego prawa i obowiązki pracowników administracji. Ale nie jest to projekt, który rodzic się powinien w odizolowanej cisy najbardziej nawet miarodajnej, wysoko postawionej komisji. Projekt dotyczy wielu dziesiątków tysięcy pracowników administracji i — pośrednio — milionów obywateli, zwanych z chwilą przekroczenia progu urzędu — petentami. I dlatego powinien być przedmiotem jak najszerzej dyskusji.

JAN WOLSKI

Działoszyn w plastyce

O wielkiej tej imprezie głosno było swego czasu w całym kraju. Również i „Dziennik Łódzki” poświęcił jej wiele uwagi. Dziś więc krótkie tylko przypomnienie.

W dniach od 9 do 22 lipca roku 1965 uruchomiono w Działoszynie plener malarstwa dla 24 artystów łódzkich. Organizatorami jego byli: Wydział Kultury Prez. WRN, WKZZ, Zarząd Okręgu ZPAP i Dyrekcja Cementowni „Warta” w Działoszynie.

Miejsce obozu plenerowego wybrano niezwykle szczytowo. Malowniczy jest bowiem nie tylko krajobraz położony nad brzegami Warty Działoszyna, Kominy olbrzymiej cementowni, która powstała tam gdzie niedawno jeszcze zieleń się puste pola, mówią również o wielkich przemianach, jakie przeobraziły nasz region do niedawna kraj.

Silną rzeczą artystów łódzkich zafascynowała nie tylko piękność tamtejszego krajobrazu, ale i wielki kołos cementowni. Jej kamieniołomy i wapienniki, maszyny pracujące tam i ludzie maszyn to obsługa. To wszystko stało się tematem 150 prac i kilkuset szkiców, które stworzył w uczestnicy obozu plenerowego w Działoszynie.

Warto pochwalić dyrekcję Cementowni „Warta” za pomoc, jaką okazała tej pozytywnej akcji, a i za inicjatywę, aby właśnie w Działoszynie zorganizować pierwszą wojewódzką galerię przyzakładową, jako przykład dla wielu innych zakładów przemysłowych naszego kraju.

Nie sposób nie dodać, że pobyt artystów łódzkich w Działoszynie na pewno przyczynił się do ożywienia w tym regionie. Odbijały się spotkania mieszkańców Działoszyna i zalogi cementowni z artystami, dyskusje o sztuce, ukoronowaniem zaś imprezy stała się wielka wystawa, w skład której weszły dzieła artystów łódzkich, powstałe w czasie akcji plenerowej.

Obecnie rozszerzoną wystawę tę pt. „Działoszyn w plastyce” oglądamy w Ośrodku Propagandy Sztuki w Łodzi. Nie analizując obszernie artystycznych walorów 90 eksponowanych olei i akwareli, powiem krótko, że potrafiłoby być to jedno z przykładów, jak znakomite i różnorodne efekty dać może ta konwencja plastyczna, jeśli naturalnie posługujący się nią artysta ma... talent.

Akcja działoszynska była bardzo udaną formą nawiązania kontaktów między artystami łódzkimi a tzw. terenem. Chodził o to, aby nie zaprzepścić zdobytego już doświadczenia, jako że tego rodzaju obozy plenerowe organizowane będą również w innych miejscowościach naszego województwa pod egidą różnych zakładów pracy. Tego np. roku urządził się je w Skiermiewicach. O tym zaś, czy impreza się uda, zadecyduje nie tylko dobra wola i zapal artystów łódzkich ale w poważnym mierze również i pomoc gospodarzy, którym w pierwszym rzędzie będą zakłady „Chemostal”.

Naszym zdaniem dobrze się stanie, jeśli Skiermiewice już dzisiaj — naturalnie w porozumieniu z Prez. Woj. RN, WKZZ i innymi współorganizatorami tej imprezy — opracują jak konkretne plany działania, aby nie poszły na marne wysiłki ludzi dobrej woli i nakłady pieniężne. Trzeba dołożyć starań, aby plener skiermiewicki, zacieśniając jeszcze mocniej kontakty między twórcą dzieł artystycznych i ich odbiorcami, przyczynił się istotnie do upowszechnienia kultury plastycznej na ziemi łódzkiej.

M. JAGOSZEWSKI

REKONTRY

Budujemy mosty dla pana starosty

Niektórzy dotąd nie pojęli, że aby obliczyć korzyści jakie płyną z oficjalnych wizyt różnych osobistości w małych miasteczkach i wielkich instytucjach. A szkoda. Wizyty te obok zasadniczych celów przynoszą niekiedy efekty zgola niespodziewane i nie przewidziane w programie. Twierdzenie to mogę poprzeć dziesiątkiem przykładów.

Pracownicy jednego z zakładów od lat domagali się poprawy warunków sanitarno-higienicznych w swej stolicy. Chodziło o takie drobniaczki, jak święte obrusy na stołach, kolorowe firanki w oknach, czyste naczynia i zamiecioną podłogę. Nie mogąc „wymusić” tego minimum, wreszcie zrezygnowali i pogodzili się z losem. Aż oto jednego razu uchodzą do stołówki i oczom swoim nie dowierzają. Ich skromne postulaty zrealizowane zostały z nawiązką. Stoły lśniły białą obrusami, okna kolorowały się zmyslną gamą cępielowskich zasłon i na dodatek uszczęśliwił ich bukiet kwiatów. W dniu tym miał odwiedzić zakład pewien wiceminister. Ot, i cała tajemnica szokujących zmian.

Oczywiście, nie zawsze jest tak idealnie. Często po wyjeździe szanownego gościa wszyscy ko się chwyci i przywraca rzeczywistości poprzedni, naturalny, kształt. Tak było np. swego czasu z urzędami do zabaw dziecięcych w jednym z nowych osiedli mieszkaniowych na Babicach. Osiedle to mieli odwiedzić goście — uczestnicy międzynarodowej konferencji toczącej się w Warszawie. W przeddzień ich wizyty na osiedlu — ku wielkiej radości dziatwy — pojawiły się huśtawki, karuzele, zjeżdżalnie i inne urządzenia do zabaw których nazwa z powodu ignorancji nie potrafi wymyślić. W kilka dni po wizycie gości zniknęły z osiedla wszelkie urządzenia do zabaw i gier.

Osobliwy rekord w tej dziedzinie pobili jednakże budowniczy drogi w Łasku. Chodzi tu o drogę dłużej kilkunastu metrów, prowadzącą od autostrady do nowo wybudowanego zakładu odzieżowego „Wólczanki”. Władze miej-

scowe „jako rewanż” za lojalność zakładu w ich mieście, zobowiązały się wybudować krótki odcinek drogi. Słowa nie dotrzymały. Ale po nieważ dowiedziano się, że na otwarcie nowego zakładu ma przyjechać sam minister, więc w pośpiechu zorganizowano eskortę i choć niechętnie przystąpiono do budowy. Minister okazał się jednak szybszy niż drogowcy, zastał ich właśnie w połowie drogi. Po wyjeździe gościa — rzecz zrozumiała — nie było już sensu drogi dalej budować, robotnicy przestali pracować i poszli do domu. Dosłownie jak w starej piosence „budujemy mosty dla pana starosty”...

KAROL BADZIAK

„Ursusy” w Lipsku

Wystawione na tegorocznych Międzynarodowych Wiosennych Targach Lipskich polskie traktory „Ursus”, uzbudziły zainteresowanie wiedzających targi fachowców.

CAF — Interfoto

W ciągu ostatnich stu lat krosno tkackie przeszło zmienną ewolucję. Z maszyny powolnej i „topornej”, kłopotliwej w warsztacie kowskim, stało się dzisiaj skomplikowaną, precyzyjną i wydajną obrabiarką przędzy. Jednak sama zasada działania krosna pozostaje niezmienna od setek lat. Człotko — jego podstawowy element — którego wynalezienie stało się kiedyś dobrodziejstwem dla ludzkości, stanowi obecnie zasadniczy hamulec dalszego postępu tkactwa.

Toteż na całym świecie mnożą się

dotychczas bowiem nie znano od strony teoretycznej procesów mechanicznych zachodzących w krosnie, zarówno konstrukcja jak i regulacja maszyn polegały na tzw. wyczuciu. Kiedyś na próbę zaproszono do katedry dwóch renomowanych mistrzów tkackich, by ustawili rozregulowane krosno. Zaangażowali całą swą ambicję i honor i dokonali dzieła w rekordowym czasie 30 minut. Przy pomocy wspomnianej aparatury ten sam rezultat osiąga się w 2 minuty.

Notabene, ta praca dr Szoślenda

wymiennych, a wreszcie — wyeliminowanie z cyklu produkcyjnego jednego z najbardziej pracochłonnych procesów, tzw. cewienia wątku, która to czynność wymaga drogich maszyn z importu.

Od pierwszych chwil eksperymentu w towarzyszyło duże zainteresowanie kierownictwa przemysłu lekkiego. Gotowy już prototyp oglądał w katedrze min. Stawiński, którego pomocy zawiązać można tak szybko zakończenie pierwszego etapu prac. Mimo to, obecnie, na drodze „od pomysłu do

że tkactwo znajduje zastosowanie w zupełnie nowych dziedzinach — np. tkaniny metalowe na spadochrony dla kabin kosmicznych czy wykładziny do dysz w rakietach. Nie trzeba zresztą szukać aż tak daleko. I nasza Katedra Tkactwa jest jednym w kraju wytwórcą tkanin z włókien... metalowych i szklanych, znajdujących zastosowanie w urządzeniach radarowych, lampach elektronowych, generatorach najwyższych napięć itd. Wracając zaś do tradycyjnej dziedziny włókiennictwa, skoro nauczymy

U progu drugiej rewolucji w tkactwie

▣ Dysze zastępują czółenka ▣ Tkaniny do... lamp elektronowych

▣ Co będziemy nosić w przyszłości

próby zbudowania doskonałego krosna bezczółenkowego. Zanotowano już około 30 różnorodnych rozwiązań tego problemu. Jedną z takich prób podjęto również w Katedrze Tkactwa Politechniki Łódzkiej. Dr nauk technicznych Janusz Szoślend do pomocy przy prowadzeniu wątku wykorzystal sprężenie powietrza. Oryginalność rozwiązania tkwi w tym, że po niewielkich przeróbkach można je zastosować w wielu typach istniejących krosien. Wystarczy zaopatrzyć maszynę w dwie dysze — ssącą i tłoczącą.

Za tym prostym pomysłem kryje się 10 lat pracy. Rozpoczął ją dr Szoślend od skonstruowania aparatury radarowej, pozwalającej poznać złożony, krótkotrwały proces tkania.

spotkała się z dużym zainteresowaniem zagranicą, a w kraju przyniosła mu nagrodę naukową. Zaś sama aparatura nie ma obecnie ani chwili przestoju, nasze fabryki stale wykorzystują ją w praktyce.

Dziś w Katedrze Tkactwa konstruuje się już 3 dalsze, udoskonalone wersje krosna bezczółenkowego, a wersja pierwsza przechodzi próby zastosowania na skalę przemysłową w zakładach lnianych w Gnaszynie k/Częstochowy.

Masowe zastosowanie wynalazku przyniesie wiele korzyści, jak choćby wzrost wydajności krosien, znaczne zmniejszenie zużycia części

przemysłu”, zaczynają piąć się tradycyjne trudności. Miejsce entuzjazmu zastępuje rezerwa, „ostrożność” w ocenie wyników i dalszych postępów prac. Nam wydaje się taka sytuacja co najmniej niezrozumiała. Na szczęście, samego autora pomysłu to nie zraża. Dr Szoślend jest bowiem z natury optymistą i entuzjastą swojej specjalności.

Ze sceptycyzmem, właściwym ludziom nauki, odnosi się on nie tylko do bieżących trudności, ale również do różnych prognoz, zapowiadających „w ogóle” zmierzch tkactwa na korzyść dzwierzawa czy innych metod prze-róbki włókna.

Postęp nauki sprawia na przykład

się od pajaków i jedwabników produkowac od razu włókna sztuczne w postaci gotowej nitki, skoro zastosujemy masowo krosna bezczółenkowe, to uda się zamienić tkactwo w proces niezwykle prosty i całkowicie automatyzowany. Oczywiście, na realizację takiej wizji trzeba jeszcze „trochę” poczekać. W każdym razie warto zapamiętać, że u początków drugiej rewolucji w tkactwie (pierwsza było wprowadzenie mechanizacji) znajdowało się wśród innych wynalazków i łódzkie krosno z pneumatyczno-mechanicznym sposobem wprowadzania wątku do przemyku — jak to dokładnie precyzuje autor pomysłu.

J. BRYZ.

